

[innovatieagroennatuur.nl](http://www.innovatieagroennatuur.nl)

Innovatie Agro & Natuur | Hier wordt de keten snel beter van

4-5 minutes

“Antibioticavrij kan niet”, was de meest gehoorde kritiek bij de start van het Innovatieprogramma Antibioticavrije Ketens in 2010. Gelukkig was er binnen de Keten Duurzaam Varkensvlees ([KDV](#)) een innovatiebureau [De Hoeve](#), dat samen met moedige ondernemers en Innovatie Agro & Natuur deze uitdaging aan durfden. Het programma startte in 2010 naar aanleiding van het zorgwekkende hoge antibioticagebruik in de intensieve veehouderij en de dreigende ontwikkelingen ten aanzien van resistente kiemen. We zijn nu een paar jaar verder en “antibioticavrij” is inmiddels onderdeel van een integrale aanpak van diergezondheid in KDV. Dit lijkt een logische ontwikkeling voor een keten die zich profileert op duurzaamheid en kwaliteitszorg. Het blijkt echter te gaan om een ingrijpende systeeminnovatie waarbij alles op de schop gaat. Nieuwe inzichten, informatie en nieuwe partners van buiten de sector vormen de aanleiding en bepalen mede de richting van deze systeeminnovatie. De hoofdrol voor deze systeeminnovatie is weggelegd voor De Hoeve, die zich samen met Innovatie Agro & Natuur heeft verdiept in de problematiek van het antibioticagebruik en diergezondheid op de varkensbedrijven. Zo zocht De Hoeve diverse organisaties op, ook die thuis zijn in de aanpak van preventieve humane gezondheidszorg. Al snel was de conclusie duidelijk: de varkenshouder wil wel,

maar kan het niet alleen. De individuele varkenshouder kampt met een aantal problemen. Ten eerste is het hem niet duidelijk wat er precies van hem of haar wordt gevraagd. Een tweede probleem is dat de varkenshouder moet functioneren in een web van commerciële relaties waarbij kennis - anders dan vroeger - niet 'vrij' beschikbaar is. Individueel betalen voor kennis is behoorlijk wennen, zeker als je daarbij moeilijk het kaf van het koren kan scheiden. Het derde probleem is het te kort schietende inzicht bij ondernemer én alle toeleveranciers in de complexe balans tussen optimaliseren van de productie in relatie tot het optimaliseren van de diergezondheid.

KDV begreep dat de oplossing ligt bij ketenregie. Met het formuleren van een visie en concrete doelstellingen is duidelijk gemaakt wat van alle varkenshouders wordt gevraagd. Met het verzamelen en analyseren van alle informatie van slachterij en certificatiesysteem, worden resultaten en problemen aan varkenshouders teruggekoppeld. Elke individuele varkenshouder van KDV weet nu wat er wordt verwacht en welk probleem er opgelost moet worden. Het analyseren van alle informatie levert veel kennis op én een goede bijdrage aan het scheiden van kaf en koren. Een ketencoach ondersteunt individuele ondernemers bij het bepalen van de benodigde kennis. Het blijkt te werken, het systeem wordt er snel beter van.

KDV is er nog niet. Niet alle problemen zijn opgelost, maar de problemen rond gezondheid van mens en dier worden in KDV voorgoed anders benaderd. Preventieve

gezondheidszorg met een aanpak aan de bron is een definitief hoofdstuk in de keten geworden. Het komt in alles terug, of het nu gaat om bedrijfsstrategie en medische zorg, of om drinkwater, voer, stalklimaat en hygiëne. Dat Hans Verhoeven - de motor achter KDV – vorige week de agrarische ondernemer van het jaar 2014 is geworden, is meer dan terecht.

Er zijn filmpjes in voorbereiding over 'Een antibioticavrije keten. Hoe doe je dat?'. [Aflevering 1, Waterkwaliteit](#) is inmiddels verschenen.

Zie ook de "[Eindrapportage Fase 2 Antibioticavrije Varkensketen KDV](#)".